

**Аналітична довідка
про роботу управління-служби у справах дітей
департаменту соціальної політики
Дніпровської міської ради
за 2023 рік**

I. Організаційна робота

Управління-служба у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради у своїй діяльності згідно із законами України «Про органи та служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», указів Президента України «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей», «Про заходи щодо забезпечення захисту прав і законних інтересів дітей», постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей», «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини», «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю», «Про затвердження державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», а також інших нормативно-правових документів забезпечує додержання вимог законодавства щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, організовує роботу щодо запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознаками статі, попередження дитячої бездоглядності у місті тощо.

У місті реалізується Програма соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах у м. Дніпрі на 2021 – 2025 роки, метою якої є підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; поліпшення умов проживання дітей у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, закладах соціального захисту; своєчасне виявлення бездоглядних дітей і дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Не дивлячись на ведення на території України другий рік поспіль воєнних дій у 2023 році продовжувалась провадитися повноцінна діяльність управління-служби у справах дітей з найважливіших напрямків роботи щодо соціального захисту дітей та сімей найуразливіших категорій, захисту їх прав та інтересів, надання їм відповідних соціальних послуг, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, запобіганні та протидії насильству, дитячій бездоглядності тощо.

Усі підпорядковані заклади соціального захисту протягом року продовжили повноцінно функціонувати та виконувати свої повноваження і завдання щодо захисту та підтримки дітей та сімей. Зокрема, на базі центрів соціальної підтримки дітей та сімей активно надавалися соціальні послуги у денних відділеннях: «Служба підтримки сімей» (Обійми), «Служба раннього втручання» (Довіра); безперебійно працювали 2 стаціонарних відділення (з цілодобовим перебуванням) для жінок та матерей з дітьми («Мамине щастя»). Дніпровський

міський центр соціальних служб надавав широкий спектр соціальних послуг вразливим категоріям населення.

З метою захисту життя і здоров'я вихованці стаціонарних відділень комунальних закладів соціального захисту центрів соціальної підтримки дітей та сімей продовжили перебування в евакуації в Закарпатській області. Завдяки тісній співпраці та спільним зусиллям Закарпатської облради, Дніпровської міської ради, адміністрацій закладів, волонтерів та благодійників, відповідно до розпорядження Закарпатської обласної військової адміністрації від 03.03.2022 № 13 «Про тимчасове розміщення евакуйованого населення у закладах, які фінансуються з обласного бюджету» організовано проживання, харчування та утримання дітей на базі закладів Закарпатської ОДА за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених на утримання закладів, та інших незаборонених законодавством коштів. Діти забезпечені всім необхідним, перебувають в екологічно чистому регіоні, який сприяє оздоровленню, навчаються і проводять, за підтримки волонтерів, змістовне дозвілля.

Потужною підтримкою в роботі та розвитку закладів соціального захисту стала у 2023 році допомога благодійних організацій та спонсорів, зокрема були пропозиції допомоги від міжнародних організацій. З метою можливості отримання у воєнний час допомоги від міжнародних організацій на розвиток закладів та забезпечення дітей усім необхідним рішеннями міської ради від 20.09.2023 № 66/41, 67/41 внесено зміни до Положень закладів соціального захисту центрів соціальної підтримки дітей та сімей щодо дозволу мати валютні рахунки у банках для отримання такої допомоги у вигляді валюти.

З метою вивчення питання функціонування закладів соціального захисту дітей під час воєнного стану, у вересні 2023 року робочою групою з питання тимчасового розміщення дітей дітей-сиріт, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, вилучених із сімей, підкинутих, знайдених, постраждалих від насильства (у складі, затвердженому на засіданні Координаційного центру підтримки цивільного населення при Дніпропетровській облдержадміністрації) за участю заступника голови облдержадміністрації – начальника обласної військової адміністрації Надії Задорожної та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів, директора департаменту соціальної політики Едуарда Підлубного здійснено об'їзд Комунальних закладів соціального захисту центрів соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра», «Обійми», «Барвінок». За результатами огляду комісія дійшла висновку, що на даний час немає можливості тимчасового розміщення дітей у закладах у зв'язку з відсутністю через технічні причини можливості забезпечити їх безпеку під час воєнного стану у країні.

У зв'язку з цим, у 2023 році велику увагу приділено питанню забезпечення можливості побудувати укриття принаймні в одному із закладів соціального захисту дітей, що надасть можливість повернути вихованців центрів соціальної підтримки дітей та сімей, які перебувають в евакуації, до міста. І саме тому було розпочато роботу щодо нового будівництва захисної споруди цивільного захисту на території центру соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра», розрахований на 200 осіб загальною площею 600 кв. м. з облаштуванням сучасних приміщень

для укриття, проведення занять, конференцзалів тощо. Рішенням виконкому міської ради від 03.10.2023 № 2-3/10 надано дозвіл КЗСЗ ЦСПДС «Довіра» ДМР на виконання функцій замовника на проектування та будівництво об'єкта «Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту на території КЗСЗ «ЦСПДС «Довіра» ДМР по вул. Тополиній, буд. 33 у м. Дніпрі. У 2023 році розроблено проектно-вишукувальну та проектно-кошторисну документацію на будівництво об'єкта та розпочато роботу по переоформленню права постійного користування на земельну ділянку, на якій знаходиться заклад. Ця робота триває.

Також у 2023 році велику увагу приділено координації роботи щодо проведення ремонту та облаштуванню приміщення для надання соціальних послуг «Служби раннього втручання» на базі КЗСЗ «ЦСПДС «Довіра» ДМР, яке призначене для психолого-педагогічної та медико-соціальної допомоги і підтримки сімей з дітьми з обмеженням чи особливими освітніми потребами у віці від народження до 4 років. За рахунок бюджету Дніпровської міської територіальної громади здійснено повний поточний ремонт приміщень служби раннього втручання з улаштуванням кабінетів профільних спеціалістів, заміною вікон, міжкімнатних дверей та встановленням входних дверей за «антивандальною» системою, оздобленням внутрішніх поверхонь металопластиковими простінками, кахлем, облаштуванням підвісної стелі, заміною сантехніки, встановленням кондиціонерів та облаштування загальної систем кондиціонування повітря у відремонтованих приміщеннях. За рахунок допомоги БО «БФ «Центр взаємодопомоги Спасемо Україну» здійснено придбання мультимедійного обладнання для навчання та реабілітації та облаштування інтерактивного куточку в службі раннього втручання.

У зв'язку з терористичними ударами по енергетичній інфраструктурі України та з метою надання можливості громадянам міста в послугах пункту обігріву, забезпечення місць для відпочинку, додаткового освітлення, живлення для мобільних пристроїв та гаджетів, надання домедичних послуг під час тривалого відключення електроенергії у 2023 році продовжили своє функціонування на базі центрів соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми», «Барвінок», «Довіра» пункти незламності, які надавали можливість для кожного мешканця міста безкоштовно зігрітись чи підзарядити гаджет в умовах тривалого знеструмлення населеного пункту. Кожен пункт мав у наявності джерело тепла, води, освітлення, інтернету, живлення для мобільних девайсів, місця для відпочинку, аптечки, а також забезпечення мам та дітей. Протягом 2023 року на базі цих закладів також функціонував банк одягу, де населення могло обрати для себе потрібний сезонний одяг та взуття. Крім того, в осінньо-зимовий період на базі Дніпровського міського центру соціальних служб розгортав свою діяльність пункт обігріву для мешканців міста.

З метою оптимізації мережі закладів, які надають соціальні послуги міською радою прийнято рішення від 24.05.2023 № 81/37 «Про реорганізацію Комунального закладу «Дніпровський міський центр денного перебування для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді» Дніпровської міської ради шляхом приєднання до Дніпровського міського центру соціальних служб». З 01.08.2023 на базі Дніпровського міського центру соціальних служб успішно розпочала свою

роботу Служба «Денний центр соціальної адаптації дітей та молоді», яка надає соціальні послуги ВІЛ-інфікованим дітям та молоді. Протягом 2023 року у рамках співпраці з UNFPA (Фонд ООН у галузі народонаселення) та БО «Здоров'я жінки і планування сім'ї» працівниками Центру розгорнуто широкомасштабне проведення добровільних консультивань та тестувань мешканців міста на ВІЛ-інфекцію, що є дуже актуальною складовою на шляху до протидії та запобігання поширенню цієї хвороби.

Активна робота у 2023 році проводилася управлінням-службою у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради у напрямку популяризації послуги патронату над дитиною. З цією метою у місті Дніпрі проводилася широка інформаційна кампанія з залученням різних засобів масової інформації для охоплення відповідної цільової аудиторії (патронатних вихователів). Інформація про послугу постійно розміщувалася у соціальних мережах та висвітлювалася у засобах масової інформації. Спеціаліст управління щоквартально брала участь у телевізійних програмах, телемарафонах, випусках новин місцевого телебачення з виступами на тему патронату над дитиною. Про патронатні сім'ї, які функціонують у місті Дніпрі, неодноразово виходили сюжети в новинах місцевих телеканалів із коментарями відповідних спеціалістів. На місцевому радіо виходили радіоролики із закликом створювати патронатні сім'ї та контактами для звернень. В місцевих друкованих ЗМІ (газети) теж висвітлювалася ця тема. Протягом 2023 року 250 одиниць рекламної продукції на зазначену тему розміщено у Дніпровському електротранспорті, 150 одиниць – у метрополітені. Крім того, на білбордах міста систематично розміщувалася реклама соціальної послуги "Патронат над дитиною".

Крім того, у 2023 році у місті було впроваджено нову послугу «Сімейний помічник» для дитячого будинку сімейного типу в рамках співпраці з БО «Надія і житло для дітей». У подальшому планується розвивати дану послугу та охоплювати нею новостворені дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, де на вихованні перебуває 4 дитини.

Протягом 2023 року продовжилася робота щодо надання гуманітарної допомоги вразливим групам населення міста. На базі Дніпровського міського центру соціальних служб надано гуманітарну допомогу 3802 особам у вигляді продуктових наборів, наборів особистої гігієни, дитячого харчування тощо, у тому числі, 566 комплектів зимового дитячого одягу передано родинам внутрішньо переміщених осіб для дітей, віком від 1 до 3 років, які отримані від Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. У тому числі на виконання Комплексної програми соціального захисту мешканців міста Дніпра на 2022-2026 рр. центром надано натуральну допомогу 130 особам у віці від 18 до 35 років, які відбували покарання у виді обмеження або позбавлення волі на певний строк, та сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах (65 шт. - продуктові набори, 65 шт.- гігієнічні засоби).

З метою обміну досвідом у роботі у листопаді 2023 року відповідно до запрошення Фондації «Польки можуть все» заступником начальника управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради Алексеевою Мариною прийнято участь у студійному

візиті до м. Люблін, Польща. В рамках робочого візиту прийнято участь у триденних виїзних заходах, які реалізувалися в рамках проєкту за підтримки ЮНІСЕФ на тему: «Зміцнення системи сімейного виховання дітей без опіки і розлучених з батьками та дітей, влаштованих у прийомні сім'ї». Під час виїздів ознайомились із діяльністю: центру допомоги дітям в Любліні; центру діагностики і лікування FAS\FASD в Любліні; повітового центру допомоги родинам; центру допомоги особам з аутизмом; центру підтримки «Лайтхауз», для підтримки прийомних сімей та сімейних дитячих будинків; відвідали 3 сімейні дитячі будинки. Під час візиту обмінялися досвідом роботи у напрямку розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, розвитку системи надання соціальних послуг для вразливих груп населення.

У вересні 2023 року представником управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради Білоусовою Оксаною в рамках робочих візитів прийнято участь у Міжнародній конференції "AMSTERDAM FAST-TRACK CITIES" у місті Амстердам, одна з сесій, якої була присвячена українським містам Києву, Одесі, Дніпру і їх роботі під час війни, та у червні 2023 року у Міжнародній конференції "1st CENTRAL & EASTERN EUROPE FAST-TRACK CITIES WORKSHOP" у місті Вена. На заходах було обговорено питання подолання таких проблем, як хвороби ВІЛ/СНІД та гепатит, ознайомлено з наробками інших міст, закордонною практикою, усунення нерівності, негативного ставлення суспільством до соціальної групи хворих на ВІЛ/СНІД людей, питання підтримки внутрішньо переміщених осіб із ВІЛ.

У листопаді 2023 року в рамках угоди про співпрацю з Фондом ООН у галузі народонаселення (UNFPA) та Структурою ООН Жінки (UN Women) з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок завідувач сектором управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради у 2023 році став членом Робочої групи «Гендер у гуманітарній діяльності» (GiHA WG), а також прийняв участь у Сьомому Українському Жіночому Конгресі "Жіноче лідерство. Час відновлення. Час відбудови" у м. Києві.

З метою покращення взаємодії спеціалістів управлінь-служб у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради та Дніпровського міського центру соціальних служб з питань роботи з дітьми та сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, розвитку сімейних форм виховання у рамках співпраці з ГО «Надія і житло для дітей» у грудні 2023 року організовано та проведено дводенний тренінг для працівників управлінь-служб у справах дітей та фахівців Дніпровського міського центру соціальних служб на тему «Забезпечення найкращих інтересів дитини через реалізацію її права на виховання в сім'ї».

Начальником та спеціалістами управління прийнято участь у засіданнях робочих груп, комітетів, координаційних рад, комісій виконкому міської ради згідно графіку їх роботи (міської спостережної комісії з питань громадського контролю за дотриманням прав і законних інтересів засуджених осіб, звільнених

від відбування покарання; комісії з питань формування пропозицій стосовно потреби щодо спрямування коштів субвенції з державного бюджету на придбання житла та приміщень для розвитку сімейних форм виховання, наближених до сімейних і визначення дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, яким буде придбано житло або призначено грошову компенсацію за належні для отримання житлові приміщення; керівного комітету з питань міжвідомчої і міжсекторної взаємодії щодо попередження, припинення та комплексного реагування на жорстоке поводження з дитиною, надання комплексної послуги дитині, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі дитині – учаснику кримінального провадження, у м. Дніпрі; міжвідомчої робочої групи з питань запобігання та протидії домашньому насильству на насильству за ознакою статі Координаційної ради з питань сімейної, гендерної політики, демографічного розвитку, попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми; Координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб у м. Дніпрі тощо).

Спеціалістами управління протягом 2023 року було здійснено перевірки:

- організації роботи управлінь-служб у правах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради з питань соціального захисту дітей, які виховуються в сімейних формах виховання, захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (6 управлінь);

- організація діяльності та надання послуг у підпорядкованих комунальних закладах соціального захисту (5 закладів).

За результатами перевірок підготовлено та направлено довідки із зауваженнями та рекомендаціями для їх усунення та врахування в роботі.

До управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради на розгляд надійшло 437 звернень від громадян міста. Усі звернення розглянуто у терміни, встановлені чинним законодавством, та заявникам своєчасно надані відповіді.

У звітному році з метою підвищення своїх знань, досвіду та ефективності роботи керівництво та спеціалісти управління-служби у справах дітей приймали участь у нарадах, семінарах, круглих столах, тренінгах з основних напрямків роботи. Також підвищували свої фахові знання, уміння шляхом участі у вебінарах, ZOOM-конференціях та тренінгах, всього взяли участь у 56 заходах.

Питання соціального захисту дітей, усиновлення та розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, роботи підвідомчих закладів постійно висвітлюється на сайті Дніпровської міської ради, на сторінках департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради у мережі Інтернет та у засобах масової інформації. Протягом року взято участь у 18 телепередачах, підготовлено близько 56 публікацій на сторінці департаменту на Фейсбуці.

Протягом 2023 року управління-служба у справах дітей тісно співпрацювало з благодійними та громадськими організаціями, волонтерами, спонсорами з питань соціального захисту дітей, підтримки та допомоги сім'ям з дітьми вразливих категорій.

2. Розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та соціальний захист дітей цієї категорії

З метою захисту прав і законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у 2023 році робота управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради була спрямована на розвиток у місті сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, набуття ними статусу, створення соціальних сервісів для сімей та дітей.

Станом на 01.01.2024 по місту Дніпру на обліку перебуває 1514 дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування (у 2022 році – 1554 дітей), із них:

- 1038 дітей перебувають під опікою (у 2022 році - 1042 дитини), що складає 68,6 % (на 1,5 % вище ніж у 2022 році) від загального числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- 259 дітей виховуються в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях (у 2022 році – 269 дітей), що складає 17,1 % від загального числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тобто, 1297 дітей виховуються в сімейних формах виховання, що складає 85,7 % (на 1,3 % вище ніж у 2022 році);

- 94 дитини виховуються в закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у 2022 році – 97 дітей), що складає 6,2 % від загального числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Продовж 2023 року без батьківського піклування залишилося 201 дитина (у 2022 році – 231 дитина, залишились без батьківського піклування), а саме: Амур-Нижньодніпровський район – 33 дитини, Лівобережна адміністрація – 45 дітей, Новокодацький район – 22 дитини, Соборний район – 30 дітей, Центральна адміністрація – 41 дитина, Шевченківський район – 30 дітей.

Органами опіки та піклування адміністрацій районів Дніпровської міської ради вжито заходів по влаштуванню цих дітей у сімейні форми виховання, а також 41 дитини, які на початок звітнього року залишалися не влаштованими, а саме:

- 134 дитини влаштовано під опіку та піклування в сім'ї громадян (55,4 %);

- 11 дітей - в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу (4,6 %);

- 8 дітей усиновлено (3,3 %);

тобто 153 дітей влаштовано у сімейні форми виховання, що становить по місту 63.2 %.

Показники влаштування у сімейні форми виховання дітей, які у 2023 році були влаштовані, в Амур-Нижньодніпровському районі – 11,1 % (17 дітей), Лівобережній адміністрації – 23,5 % (36 дітей), Соборному районі – 16,4 % (25 дітей), Центральній адміністрації – 22,9 % (35 дітей), Шевченківському районі – 18,3 % (28 дітей). Найнижчий показник у Новокодацькому районі – 7,8 % (12 дітей)

У 2023 році показник влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які протягом року залишилися без батьківського піклування, до державних закладів трішки збільшився у порівнянні з минулим роком, це обумовлено введенням на території України воєнного стану та евакуацією закладів. Протягом 2023 року до державних закладів влаштовано 10 дітей (протягом 2022 року - 3 дітей), а саме: Амур-Нижньодніпровський – 1 дитина, Лівобережна адміністрація – 1 дитина, Новокодацький район – 0 дітей, Соборний район – 1 дитина, Центральна адміністрація – 2 дитини, Шевченківський район – 5 дітей.

Пріоритетною формою серед сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є національне усиновлення.

Протягом 2023 року по місту громадянами України усиновлено 27 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

У 2023 році по місту усиновлено 1 дитину з особливими потребами.

Станом на 01.01.2024 по місту на місцевому обліку з усиновлення перебуває 416 дітей, які можуть бути усиновлені: Амур-Нижньодніпровський район – 62 дитини, Лівобережна адміністрація – 86 дітей, Новокодацький район – 91 дитина, Соборний район – 35 дітей, Центральна адміністрація – 79 дітей, Шевченківський район – 63 дитини. Вікова характеристика цих дітей: до 1 року – 4 дитини, до 3 років – 7 дітей, до 5 років – 27 дітей, до 10 років – 93 дитини, від 10 до 18 років – 285 дітей.

Навіть в умовах воєнного стану на території України, метою захисту прав та законних інтересів усиновлених дітей у сім'ях усиновлювачів за місцем проживання усиновленої дитини здійснюється нагляд за умовами її проживання та виховання. Згідно затвердженого графіку управління-службами у справах дітей протягом 2023 року проведено 201 перевірка щодо стану утримання усиновлених дітей: Амур-Нижньодніпровський район – 36, Лівобережна адміністрація – 50, Новокодацький район – 20, Соборний район – 35, Центральна адміністрація – 27, Шевченківський район – 23. Фактів порушення прав дітей в сім'ї усиновлювачів не виявлено.

Поширеною формою влаштування дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, залишається опіка/піклування, яка передбачає влаштування дітей даної категорії переважно у сім'ї родичів, бо таким чином забезпечується збереження дитиною наявних родинних зв'язків. Станом на 01.01.2024 у місті під опікою громадян перебувають 1038 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, що складає 68,6 % від загальної кількості дітей на обліку.

Управлінням-службою у справах дітей проаналізовано сім'ї опікунів та піклувальників та встановлено, що серед тих дітей, які виховуються під опікою/піклуванням, 85,9 % перебувають в родинних стосунках з опікунами (піклувальниками), а саме: 452 опікуни – баба чи дід, 169 опікунів – тітка чи дядько дітей, 74 опікуна – повнолітні брати та сестри дітей, 29 – інші родичі, у тому числі, які не перебувають з підопічними у родинних стосунках.

Вікова характеристика опікунів, піклувальників складає: до 25 років – 19 опікунів, 25-40 років – 141 опіку, 40-60 років – 316 опікунів та від 60 років і

більше – 367 опікунів, тобто 43,5 % опікунів мають вік понад 60 років, що потребує додаткової уваги з боку фахівців управлінсь-служб у справах дітей та за станом виконання опікунами (піклувальниками) своїх обов'язків.

Також у зв'язку зі збройною агресією Російської федерації на територію міста переміщені з тимчасово окупованої території, або території проведення бойових дій 74 сім'ї опікунів зі 102 дітьми-сиротами, дітьми позбавленими батьківського піклування.

Управліннями-службами у справах дітей продовжується робота щодо створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та влаштування до них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.01.2024 у місті функціонує 12 дитячих будинків сімейного типу (далі - ДБСТ), в яких виховується 89 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування: Амур-Нижньодніпровський район – 4 ДБСТ (25 дітей), Лівобережна адміністрація - 3 ДБСТ (29 дітей), Новокодацький район – 2 ДБСТ (14 дітей), Центральна адміністрація – 1 ДБСТ (9 дітей), Шевченківський район – 2 ДБСТ (12 дітей).

У місті функціонує 59 прийомні сім'ї, в яких виховуються 85 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Амур-Нижньодніпровський район – 7 сімей (9 дітей), Лівобережна адміністрація – 12 сімей (16 дітей), Новокодацький район - 10 сімей (16 дітей), Соборний район – 5 сімей (7 дітей), Центральна адміністрація - 18 сімей (24 дитини) та Шевченківський район – 7 сімей (13 дітей).

За 2023 рік по місту Дніпру створено 6 прийомних сімей, до яких влаштовано 10 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Лівобережна адміністрація – 1 дитина, Новокодацький район – 3 дитини, Соборний район – 4 дитини, Центральна адміністрація – 2 дитини. Також створено 1 ДБСТ у який влаштовано 5 дітей.

Також, станом на 01.01.2024 на території міста проживають 9 прийомних сімей в яких виховуються 13 дітей та 1 дитячий будинок сімейного типу у якому виховуються 8 дітей, переміщені з тимчасово окупованої території, або території проведення бойових дій, а саме: Амур-Нижньодніпровський район – 4 ПС (5 дітей) , Лівобережна адміністрація – 3 ПС (4 дитини) 1 ДБСТ (8 дітей), Новокодацький район – 1 ПС (1 дитина), Центральна адміністрація – 1 ПС (2 дитини).

Управління-служба у справах дітей міської ради щоквартально аналізує перебування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу в санаторіях, лікарнях та школах-інтернатах.

Управлінням - службою у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради координується робота щодо надання статусу дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування, відсутність якого позбавляє права на отримання усіх пільг цією категорією дітей. Протягом 2023 року по місту надано статус 201 дитині, яка залишилась без батьківського піклування.

З метою розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, управлінням-службою у справах дітей Дніпровської міської ради організовано інформаційну кампанію щодо популяризації сімейних форм виховання, а також на офіційних сторінках Дніпровської міської ради, Департаменту, Дніпровського міського центру соціальних служб у соціальних мережах постійно розміщуються інформаційні матеріали про різновиди та відмінності сімейних форм виховання, а також дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які влаштовані до комунальних закладів соціального захисту дітей та потребують улаштування до сімейних форм виховання. Протягом 2023 року на інформаційних ресурсах розміщено 108 публікацій щодо 68 дітей.

Управління-служба у справах дітей щоквартально інформує Дніпровський міський центр соціальних служб про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують улаштування на виховання в сім'ї.

Управлінням-службою у справах дітей міської ради постійно проводиться робота щодо контролю за умовами утримання, навчання, виховання дітей, над якими встановлена опіка, яких влаштовано до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, шляхом відвідування родин. В усіх управліннях-службах у справах дітей складено графіки щодо відвідування цієї категорії дітей.

Управлінням-службою у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради проаналізовано проходження курсів підвищення кваліфікації прийомних батьків та батьків вихователів у 2023 році та встановлено, більшість прийомних батьків та батьків-вихователів, які не евакуйовані та перебувають на території міста пройшли навчання в установлені терміни.

Протягом 2023 року управлінням-службою у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради проводилася скоординована робота по забезпеченню захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.01.2024 у місті Дніпрі на обліку в службах у справах дітей перебуває 1514 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, із них: 164 дитини (10,8 %) мають право власності на житло, 845 дітей (55,9 %) мають закріплене житло, 504 дитини (33,3%) не мають власного житла.

Районними (у місті радами) адміністраціями забезпечено своєчасне взяття на квартирний облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі дітей з інвалідністю.

На кінець 2023 року у місті Дніпрі на квартирному обліку в позачергових списках перебуває 55 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, віком до 18 років та 281 особа з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років, а саме:

Амур-Нижньодніпровський – 7 - віком до 18 років і 33- віком від 18 до 23 років; Лівобережна адміністрація – 11 - віком до 18 років і 57 - віком від 18 до 23 років; Новокодацький - 22 - віком до 18 років і 67 - віком від 18 до 23 років; Соборний - 9 - віком до 18 років і 59 - віком від 18 до 23 років; Центральна

адміністрація - 6 - віком до 18 років і 41 - віком від 18 до 23 років; Шевченківський – 0 - віком до 18 років і 24 - віком від 18 до 23 років.

Щорічно управління – служби у справах дітей районних (у місті рад) адміністрацій, з метою своєчасного взяття на квартирний облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, складають списки дітей, яким протягом поточного року виповниться 16 років і які не забезпечені житлом. Так, протягом 2023 року 57 дітей досягли віку для взяття на квартирний облік, із них поставлено на квартирний облік протягом поточного року – 36 дітей. Готуються документи для постановки на квартирний облік ще 52 дітей, у тому числі, яким виповнилось 16 років у попередніх роках, але вони не були поставлені на облік вчасно у зв'язку із введенням на території України воєнного стану.

Згідно з Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 (зі змінами), у місті вживається заходів щодо збереження майна дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, яке належить їм на праві власності або праві користування та повернення у придатному для проживання стані.

На цей час до реєстру житла дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, внесено 937 квартир, по районах: Амур-Нижньодніпровський - 167, Лівобережна адміністрація – 264, Новокодацький - 205, Соборний – 46, Центральна адміністрація - 142, Шевченківський – 113.

З метою захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, протягом 2023 року виконками районних у місті рад прийнято:

- 104 рішення про збереження житла за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, на праві користування та призначено відповідальних за його збереження, із них: Лівобережна адміністрація – 34, Новокодацький - 21, Соборний – 13, Центральна адміністрація - 18, Шевченківський – 18;

- 31 рішень про збереження житла за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, на праві власності та призначено опікуна над житлом, із них: Амур-Нижньодніпровський - 6, Лівобережна адміністрація – 7, Новокодацький - 2, Соборний – 3, Центральна адміністрація - 12, Шевченківський – 1;

З метою збереження житла дітей відповідно до графіків здійснюються перевірки стану збереження житлових приміщень, які на праві власності чи користування належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, за результатами складаються відповідні акти, що містять усі відомості про житло, які зберігаються в особових справах дітей, аналізується стан заборгованості за користування комунальними послугами у житлових приміщеннях, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, з метою проведення заходів по реструктуризації чи списанню заборгованості.

З метою розподілу соціального житла з житлового фонду соціального призначення, придбаного Дніпровською міською радою та включеного до

житлового фонду соціального призначення управлінням-службою у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради аналізуються дані щодо постановки дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа на соціальний квартирний облік. Так, станом на 01.01.2024 на соціальному квартирному обліку перебуває 12 дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, по районах: Амур-Нижньодніпровський - 2, Лівобережна адміністрація – 5, Новокодацький - 1, Центральна адміністрація - 3, Шевченківський – 1.

Відповідно до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 615 (зі змінами) (далі – Порядок) протоколом засідання комісії з питань формування пропозицій стосовно потреби щодо спрямування коштів субвенції з державного бюджету на придбання житла та приміщень для розвитку сімейних форм виховання, наближених до сімейних і визначення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, яким буде придбано житло або призначено грошову компенсацію за належні для отримання житлові приміщення (далі – Комісія) від 15.11.2023 № 1, затверджено списки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа віком від 16 до 23 років та віком від 23 до 35 років, у порядку черговості взяття на квартирний облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов у м. Дніпрі. Згідно затверджених списків 863 дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, особи з їх числа потребують виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2005 № 823 «Про затвердження Порядку надання одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку», діти зазначеної категорії, незалежно від форми влаштування, мають право на отримання одноразової грошової допомоги. Сума допомоги у 2023 році становила 1810 грн. на одну особу.

Управлінням – службою у справах дітей протягом 2023 року скоординовано роботу районних служб по складанню списків дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які мали досягнути 18-річного віку.

У м. Дніпрі у 2023 році до департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради передано списки на дітей по досягненню 18-річного віку для здійснення виплати 193 особам із числа дітей – сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

Усі особи були вчасно повідомлені службами районних у місті рад про необхідність надання документів для виплати. Робота щодо виплат одноразової допомоги по досягненню повноліття дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, знаходиться на постійному контролі.

У зв'язку із повномасштабним вторгненням Російської Федерації та запровадженням на території України воєнного стану, з метою збереження життя та здоров'я дітей, які перебувають у закладах, 04.03.2022 вихованців центрів соціальної підтримки дітей та сімей Дніпровської міської ради евакуйовано до безпечних місць у Закарпатську область. Діти тимчасово розміщені у державних закладах та забезпечені усім належним для комфортного проживання, навчання, дозвілля та медичного обслуговування. У зв'язку із тим, що вихованці центрів соціальної підтримки дітей та сімей Дніпровської міської ради у продовж 2023 року перебували у екологічно чистій та рекреаційній частині Закарпатської області загальними заходами оздоровлення не охоплювались.

У місті Дніпрі скоординовано роботу щодо соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Службами у справах дітей районних у місті рад ведеться облік дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій України і населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 301 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866 і від 5 квітня 2017 р. № 268» у місті впроваджуються заходи стосовно надання відповідного статусу дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді разом зі службами у справах дітей районних у місті рад здійснено оцінку потреб відносно 1697 дітей зазначеної категорії.

Органами опіки та піклування протягом 2023 року згідно з «Порядком надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.2017 року № 268, надано відповідний статус за ознакою «психологічне насильство» 386 дітям, а саме по районах: Амур-Нижньодніпровський - 48, Лівобережна адміністрація – 57, Новокодацький - 38, Соборний - 81, Центральна адміністрація - 91, Шевченківський – 72. Загалом станом на 01.01.2024 управліннями-службами у справах дітей районних адміністрацій 739 дітям визначено статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Робота щодо захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які перемістилися з тимчасово окупованої території та районів проведення бойових дій знаходиться на постійному контролі.

3. Соціальний захист дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Одним із актуальних і важливих напрямків роботи управління-служби у справах дітей у 2023 році і надалі залишається робота з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Відповідно до Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 із змінами, Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 та з метою соціального захисту дітей управлінням-службою у справах дітей. департаменту соціальної політики міської ради забезпечується координація роботи та контроль щодо своєчасного виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, їх облік та перевірку умов їх утримання та виховання.

Своєчасне виявлення дітей цієї категорії та подальша робота дає можливість попередити соціальне сирітство, що є одним із основних завдань.

Станом на 01.01.2024 на обліку в управліннях-службах у справах дітей знаходиться 1266 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (2023 рік – 1318 дітей), а саме:

- 835 дітей проживає у сім'ях, де батьки ухиляються від виконання своїх батьківських обов'язків;

- 82 дитини, відносно яких скоєно фізичне, психологічне, економічне, сексуальне насильство;

- 4 дитини, які систематично самовільно залишають місце свого проживання;

- 135 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з окупованої території або району проведення антитерористичної операції;

- 190 дітей, які переміщені з тимчасово окупованих територій без законних представників.

Управлінням-службою у справах дітей міської ради проаналізовано кількість дітей, які знаходяться на обліку як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах, по районних адміністраціях: Центральна адміністрація (Центральний та Чечелівський район) – 284, Лівобережна адміністрація (Індустріальний та Самарський район) – 261, Новокодацький – 243, Шевченківський – 198, Соборний – 143 та Амур-Нижньодніпровський – 137.

При порівнянні з роками до повномасштабного вторгнення росії кількість дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, суттєво зросла з 1046 дітей у 2021 році до 1266 дітей у 2023 році.

Через збройну агресію росії місто Дніпро стало хабом та прихистило велику кількість вимушених переселенців, які прибули з окупованих територій або місць, де ведуться активні бойові дії. Частина переселенців згодом перемістилася до більш безпечних територій, інша частина залишилась і надалі проживати в місті.

За підсумком 2023 року по місту виявлено та поставлено на облік 503 дитини, які перебувають у складних життєвих обставинах, у порівнянні з довоєнним роками кількість дітей цієї категорії значно збільшилась, майже вдвічі (протягом 2021 року - 312 дітей).

Найбільше дітей виявлено та поставлено на облік в Лівобережній та Центральній адміністрації - 115 та 108 дітей відповідно (в 2021 році – 83 та 45).

В Шевченківському районі – 101 дитину (в 2021 році – 33), в Новокодацькому – 69 (в 2021 – 63 дитини), в Амур-Нижньодніпровському – 66 (в 2021 – 71), в Соборному – 44 (в 2021 році – 17 дітей).

Із загальної кількості виявлених дітей, 285 дітей виявлено управліннями-службами у справах дітей адміністрацій районів, що складає 57 % від загальної кількості дітей поставлених на облік, що свідчить про недостатню активність роботи саме управлінь-служб у справах дітей щодо виявлення дітей зазначеної категорії.

Протягом 2023 року з обліку знято 555 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у 2021 році – 306 дітей): Лівобережною адміністрацією - 148, Центральною - 104, Амур-Нижньодніпровським районом – 93, Шевченківським – 91, Новокодацьким – 65, Соборним – 54 дитини. Зняття дітей з обліку відбулося, переважно, через: припинення підстав для перебування на обліку – 264 випадки, зміна місця проживання - 185, досягнення повноліття – 92. Як показує аналіз, в частині районів, а саме, в Амур-Нижньодніпровському, Соборному районі та Лівобережній адміністрації знято з обліку більше дітей, ніж виявлено та поставлено, в Новокодацькому, Шевченківському районах та Центральній адміністрації – ситуація протилежна.

Фахівцями управлінь-служб у справах дітей у 2023 році перевірено умови проживання дітей у 1106 сім'ях, у яких виховуються 1731 дитина, що перебуває в складних життєвих обставинах (у 2021 – 916 сімей/1624 дитини). У 255 сім'ях фахівці управлінь-служб у справах дітей побували більше одного разу.

У ході профілактичної роботи фахівцями управлінь-служб у справах дітей протягом 2023 року проведено 1246 бесід з батьками щодо належного виконання ними батьківських обов'язків.

З метою соціально-правового захисту дітей за результатами відвідувань фахівцями управлінь-служб у справах дітей адміністрацій районів направлено до судів 38 позовних заяв на позбавлення батьківських прав батьків, які не виконують своїх обов'язків по вихованню дітей (у 2022 році – 50 позовів); 61 клопотання до правоохоронних органів щодо притягнення батьків до адміністративної відповідальності (у 2022 році – 66 клопотань); 33 дитини влаштовано до центрів соціальної підтримки дітей та сімей до вирішення їх подальшої долі (у 2022 році – 42 дитини); 55 дітей влаштовано до лікарняних закладів (у 2022 році – 51 дитину); 8 дітей вилучено з сім'ї (у 2022 році – 13 дітей).

Протягом року в судах розглянуто 15 позовів по відношенню до 17 батьків стосовно 19 дітей, із них: розглянуто в термін: до 1 місяця -1 позовну заяву, від 1 до 3 місяців – 5 позовних заяв, більше 3 місяців – 9 позовів, розгляд 23 позовів перейшов на 2024 рік. Також протягом року розглянуто 29 справ, які перейшли з 2022 року, та 10 позовів з попередніх років (2019-2021рр.). Із загальної кількості поданих і розглянутих у 2023 році справ на позбавлення батьківських прав – 14 задоволено, 1 – відмовлено.

У 2023 році у Лівобережній адміністрації зафіксовано один факт поновлення батьків у своїх батьківських правах (у 2022 році зафіксовано 2 факти поновлення батьківських прав, також у Лівобережній адміністрації).

Питання щодо захисту прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, розглядалось на засіданнях комісій з питань захисту прав дитини (відносно 105 дітей), на радах профілактики, координаційних радах (відносно 141 дитини).

Станом на 01.01.2024 в місті функціонує п'ять патронатних сімей, у яких виховується 15 дітей. Три патронатні сім'ї були створені у м. Дніпрі (Шевченківський, Самарський, та Амур-Нижньодніпровський райони), дві патронатні сім'ї прибули до міста через збройну агресію росії і проживають на території Шевченківського та Соборного районів. Протягом 2023 року створено 1 патронатну сім'ю у Амур-Нижньодніпровському районі міста.

Управлінням – службою у справах дітей міської ради скоординовано роботу по місту щодо дітей, які залишились без батьківського піклування та перебувають у лікарняно-профілактичних закладах. На початок 2023 року в лікарняних закладах міста перебувало 24 дитини, упродовж року доставлено - 264 дитини, що майже в 2 рази більше ніж в довоєнні роки (кількість дітей в лікарнях була на рівні 150 осіб). Значне збільшення кількості дітей в лікарняних закладах відбулося через збройну агресію росії та евакуацію до м. Дніпра родин, в яких батьки неналежно виконують свої батьківські обов'язки. Такі діти були знайдені на вокзалах, в парках, вилучені з родин, де батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків, та доставлені до медичних закладів для обстеження та подальшого лікування.

Через введення воєнного стану в Україні, переважна частина закладів для дітей евакуювалася до більш безпечних міст країни, або за межі України, тому виникають певні труднощі із влаштуванням дітей до закладів і такі діти досить тривалий час залишаються перебувати в лікарнях, не маючи для цього медичних показань.

Проаналізувавши проведену управліннями-службами у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради роботу з даного напрямку за 2023 рік встановлено, що 85 дітей із закладів охорони здоров'я було повернуто батькам для виховання та спільного проживання, 33 - влаштовано до сімейних форм виховання, 58 - влаштовано до центрів соціальної підтримки дітей та сімей, або інтернатних закладів, 7 - влаштовано в патронатну сім'ю, 39 - влаштовано на тимчасове проживання в сім'ї громадян України, 11 влаштовано до будинків дитини, решта дітей залишається в медичних закладах для подальшого лікування, або передана службам у справах дітей інших міст для подальшого їх влаштування.

Особливу увагу у 2024 році необхідно звернути на посилення проведення заходів щодо виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, активізувати роботу щодо надання дітям зазначеної категорії допомоги та продовжити співпрацю з організаціями недержавного сектору у вирішенні питання щодо соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. А також докласти максимум зусиль в організації роботи щодо розвитку мережі патронатних сімей.

4. Запобігання та протидія домашньому насильству

Відповідно до Закону України „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, на виконання Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», постанови Кабінету Міністрів України від 22.08. 2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», управліннями – службами у справах дітей ведеться облік дітей, щодо яких скоєно фізичне, психологічне, сексуальне або економічне насилля.

Станом на 01.01.2024 на обліку в управліннях-службах у справах дітей знаходиться 82 дитини, які зазнали насильства, а саме: Амур-Нижньодніпровський район – 10 дітей, Лівобережна адміністрація – 7 дітей, Новокодацький – 2 дитини, Центральна адміністрація – 33 дитини, із яких 2 дитини-кривдники, Шевченківський – 30 дітей. Як показує аналіз, найбільша кількість дітей зазначеної категорії на обліку у Центральній адміністрації.

Протягом 2023 року 56 поставлено на облік управліннями – службами у справах дітей у зв’язку із вчиненням насильства по відношенню до них. Із загальної кількості виявлених дітей, які зазнали насильства: 10 дітей зазнали фізичного насильства, 6 дітей зазнали сексуального насильства, 39 дітей зазнали психологічного насильства та 1 дитина зазнала економічного насильства.

По кожному факту вчинення насильства чи жорстокого поведіння з дитиною фахівцями проводиться відповідна робота. За результатами проведеної роботи: 48 – притягнуто до адміністративної відповідальності за ст.173-2 КУпАП; 7 – порушено кримінальне провадження; 11 – видано обмежувальний припис стосовно кривдника; 36 – винесено терміновий заборонний припис стосовно кривдника; по інших випадках ведеться робота.

Щоквартально управлінням-службою у справах дітей узагальнюється та аналізується інформація по місту щодо насильства в сім’ї, де зазначається кількість виявлених фактів насильства в сім’ї, прізвище дитини, місце її навчання, проживання, суть факту, проведена робота та її результати.

У 2023 році, попри дії на території України воєнного стану у місті продовжує функціонувати та розбудовуватись система запобігання та протидії домашньому насильству.

При Дніпровському міському центрі соціальних служб (далі - Центр) продовжує функціонування спеціалізована служба первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, яка у 2023 році охопила послугами 1018 осіб. Для зручності постраждалих осіб та доступності отримання ними соціальних послуг фахівці Консультативної служби розміщуються у кожному районі міста при районних відділах Дніпровського міського центру соціальних служб.

При Центрі соціальних служб функціонує денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від насильства та/або насильства за ознакою статі (з кризовою кімнатою) (далі – Денний центр).

Протягом року 683 особи отримували послуги у Денному центрі та 59 осіб було влаштовано до Кризової кімнати, з яких 30 осіб - діти.

Також при Центрі функціонує мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Також з 20.04.2022 за підтримки UNFPA у місті додатково створено і функціонує 3 мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, які можуть надавати допомогу особам поза межами міста. Послугами мобільних бригад охоплено 2799 осіб, які постраждали від домашнього насильства чи насильства за ознакою статі.

Протягом 2023 року 40 жінок та 19 дітей, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, отримували комплекс соціальних послуг у Центрі соціальної підтримки дітей та сімей «Мамине щастя» Дніпровської міської ради.

З метою координації дій органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємств та громадських організацій у сфері реалізації сімейної політики, забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, попередження домашнього насильства та протидії торгівлі людьми з 2017 року проваджує свою діяльність координаційна рада з питань сімейної, гендерної політики, демографічного розвитку, попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми (далі – Координаційна рада), основним завданням якої є вирішення нагальних питань, налагодження взаємодії у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі у місті Дніпрі, а також розроблення пропозицій щодо покращення системи надання послуг постраждалим особам. Протягом 2023 року проведено 3 засідання Координаційної ради, на яких було розглянуто актуальні питання та пропозиції.

Відповідно до законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та «Про протидію торгівлі людьми», з метою підвищення рівня соціального захисту мешканців міста Дніпра рішенням міської ради від 08.06.2022 № 5/22 затверджено Комплексну програму з питань сімейної, гендерної політики, демографічного розвитку, попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми на 2023–2027 роки.

На офіційних сторінках департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради у соціальних мережах постійно розміщуються інформаційні матеріали щодо розпізнання та протидії торгівлі людьми, зокрема популяризації Гарячої телефонної лінії «1547» з питань протидії торгівлі людьми, домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

На офіційних сайтах та інформаційних стендах Управлінь, закладів загальної середньої освіти міста розміщено інформацію про діяльність національних ліній та центрів надання безоплатної правової допомоги; у соціальних мережах закладів освіти постійно оновлюється інформація щодо проведення заходів, спрямованих на протидію насильству та насильству за ознакою статі, наявність навчальних курсів для педагогів, зокрема курсу з протидії торгівлі людьми.

4. Запобігання дитячій бездоглядності, вчинення дітьми правопорушень

Запобігання дитячій бездоглядності, вчинення дітьми правопорушень є одним з важливих напрямків роботи управління – служби у справах дітей.

З метою запобігання правопорушень у підлітковому середовищі, попередження негативних проявів серед дітей управління – служба у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради щомісячно здійснює аналіз та узагальнює інформацію щодо дітей, які потрапили в поле зору правоохоронних органів, для проведення відповідної профілактичної роботи.

У 2023 році кількість дітей, які потрапили в поле зору правоохоронних органів склала 515 дітей. З числа адміністративних правопорушень, вчинених дітьми, найбільшу кількість складають: вживання спиртних напоїв у громадських місцях – 114 випадків, паління тютюнових виробів – 80 випадків, залишилися без нагляду батьків – 84 випадки, пропуски занять – 64 випадки, залишення домівки – 22 випадки, бродяжництво – 17 випадків. Крім того, у 2023 році 23 дитини затримано за дрібне хуліганство, 11 дітей – за вчинення дрібних крадіжок, 22 дитини – за інші правопорушення.

З усіма неповнолітніми, які потрапили в поле зору працівників поліції, та їх батьками проведена профілактична робота, батьки попереджені про відповідальність за ухилення від виконання батьківських обов'язків, направлені запити до навчальних закладів для отримання характеристик на дітей, що вчинили протиправні діяння, та повідомлення до районних відділів Дніпровського міського центру соціальних служб якщо сім'я потребує соціального супроводу та допомоги.

За підсумками 2023 року до управління – служби у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради надійшло 60 листів від сектору ювенальної пробації м. Дніпра щодо перебування неповнолітніх правопорушників на обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, з метою підготовки сектором досудової доповіді відносно неповнолітніх. З метою підготовки інформації спеціалістами управлінь – служб у справах дітей обстежено житлово-побутові умови проживання дітей, зібрано характеристики від закладів освіти, де навчаються діти. Також щоквартально з правопорушниками та їх батьками проводяться індивідуально-профілактичні заходи спрямовані на недопущення повторного вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень, відповідального ставлення до навчання тощо.

З метою попередження дитячої бездоглядності та соціального сирітства, запобігання правопорушенням серед дітей у місті департаментом соціальної політики Дніпровської міської ради 3 квітня 2023 видано наказ № 29 «Про проведення рейдів».

На виконання даного наказу спеціалістами управління – служби у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради спільно з спеціалістами управлінь – служб у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради упродовж 2023 року здійснено 12 виїздів у сім'ї з метою перевірки умов проживання дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (протягом

2022 року – 2 виїзди, 2021 – 7 виїздів). Під час інспектування складено акти обстеження умов проживання родин, з батьками проведено профілактичні бесіди щодо відповідальності у разі ухилення від виконання батьківських обов'язків.

Протягом 2023 року управліннями – службами у справах дітей проведено 170 профілактичних рейдових заходів «Діти вулиці», в яких виявлено 6 дітей (Шевченківський район – 1 дитина, Центральна адміністрація – 5 дітей). Із загальної кількості затриманих дітей – 2 дитини з іншого регіону (за 2022 рік проведено 157 рейдів, у яких виявлено 10 дітей). По кожній виявленій дитині вживались конкретні заходи, а саме: 5 дітей повернено додому, одну дитину влаштовано до комунального закладу соціального захисту.

Управлінням – службою у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради скоординовано роботу по місту щодо своєчасного обліку дітей, які систематично самовільно залишають місце свого проживання. Постійно оновлюється банк дітей даної категорії. Станом на 01.01.2024 в управлінні – службі у справах дітей на обліку перебуває 4 дитини, які схильні до бродяжництва (у 2022 році- 9 дітей). З дітьми даної категорії постійно проводиться профілактична робота, їх відвідують за місцем мешкання, навчання тощо.

5. Робота підпорядкованих комунальних закладів

З метою соціального захисту дітей та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, сімей, дітей з обмеженням життєдіяльності, ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, надання їм комплексних соціальних послуг та різних видів допомоги та підтримки у 2023 році у місті Дніпрі продовжили своє функціонування мережа комунальних закладів соціального захисту для дітей та сімей, а саме: 4 центри соціальної підтримки дітей та сімей («Обійми», «Барвінок», «Довіра», «Мамине щастя»), Дніпровський міський центр денного перебування для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді (до 01.08.2023), Дніпровський міський центр соціальних служб.

Управління-служба у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради здійснює координацію роботи вищезазначених підвідомчих закладів та надає консультативно-методичну допомогу у їх діяльності.

Другий рік поспіль з метою збереження життя та здоров'я дітей вихованці стаціонарних відділень комунальних закладів соціального захисту центри соціальної підтримки дітей та сімей (Обійми, Барвінок, Довіра) продовжують перебувати в евакуації в Закарпатській області. Діти проживають у належних умовах: обладнані кімнати для відпочинку, ігор, навчання, організовано дозвілля, забезпечено чотирьох разове харчування та додаткову вечерю, організовано навчання дітей як онлайн так і в очній формі, медичне обстеження та лікування, дозвілля.

Діти постійно охоплені допомогою та підтримкою волонтерів, благодійних фондів, представників ЮНЕСКО. Завдяки допомозі місцевої та обласної влади, громадських організацій та волонтерів, які постійно підтримують дітей, заклади забезпечені усіма необхідними речами та технікою, упродовж 2023 року велася

активна робота щодо покращення матеріально-технічних умов проживання дітей в закладах Закарпатської облради, зокрема:

- Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми» - зроблено ремонт в дитячих кімнатах закладу та замінено всі ліжка в спальнях. проведена заміна сантехніки (крани, мийки, умивальники, унітази, шланги для душу), встановлено бойлер (200 літрів), пральну машинку та сушильний автомат, придбано стелажі для одягу, іграшки та канцелярські товари, закуплено пральний порошок, засоби дезинфекції, шампуні, гелі для душу, памперси та інші засоби гігієни, забезпечено дітей сезонним одягом, взуттям, продуктами харчування.

- Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Барвінок» - заклад забезпечено генератором та паливом до нього на випадок довготривалих відключень, проведено ремонтні роботи в коридорах на 3-му поверсі, де перебувають діти, та заміна дверей (8шт), придбано 40 ліжок та до них матраци й комплекти постільної білизни, 40 рушників, пральну та сушильну машину, професійну колонку для проведення розважальних заходів, дітей забезпечено літнім одягом та зимовими куртками за віком, засобами гігієни та побутової хімії.

- Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра» - придбано потужний електричний котел для нагріву води, морозильну камеру, дві пральні машини, встановлено москітні сітки в спальному корпусі, встановлено поточні Led-панелі, проведено повну заміну старої електропроводки, електрощитків, розеток та вимикачів у двоповерховому спальному корпусі, поточний ремонт харчоблоку, котельні, душових кімнат з установленням металопластикових дверей на двох поверхах спального корпусу, заміну входних дверей в приміщенні кухні та встановлення дверної москітної сітки, монтаж нового вводу силового кабелю від ТП до спального корпусу (висотні роботи), заміну насосної станції для подачі води в спальний корпус, придбання і встановлення кухонного роздаткового марміту з функцією підігріву, встановлено промисловий очисний фільтр для насосної станції, спортивні турніки, проведено технологічне обстеження системи подачі води від водонапірної башти до спального корпусу, прочищено труби у підвальному приміщенні, переобладнано два бойлери з газового на електронагрів, замінено труби в бойлерній, ремонт і фарбування МАФів на дитячому майданчику, придбання посуду, постільної білизни тощо.

Не дивлячись на евакуацію дітей за межі області, управлінням-службою у справах дітей департаменту соціальної політики міської ради було забезпечено безперервний процес влаштування до закладів дітей, які цього потребували. Протягом 2023 року до закладів було влаштовано 61 дитину. Також проводилася ціленаправлена робота щодо сприяння розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Завдяки тісній взаємодії з управліннями-службами у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради у пошуках дітям цієї категорії сімей протягом 2023 року 41 дитину було влаштовано до сімейних форм виховання. Ще 12 дітей завдяки спільній плідній роботі фахівців управлінь-служб у справах дітей та центру соціальних служб з батьками було повернуто у біологічну родину.

Особливо активно у 2023 році надавалися соціальні послуги у денних відділеннях комунальних закладів соціального захисту: «Служба підтримки сімей» (Обійми), «Служба раннього втручання» (Довіра); у 2 стаціонарних відділеннях (з цілодобовим перебуванням) для жінок та жінок з дітьми («Мамине щастя»). Дніпровський міський центр соціальних служб надавав широкий спектр соціальних послуг різноманітним вразливим верствам населення.

Зупинимося окремо на роботі та результатах діяльності кожного комунального закладу соціального захисту дітей у 2023 році.

Комунальний заклад соціального захисту «Центр підтримки дітей та сімей «Довіра» Дніпровської міської ради

Метою діяльності Центру є забезпечення прав дітей на виховання в сім'ї або умовах, наближених до сімейних, прав дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, на захист і допомогу з боку держави; запобігання соціальному сирітству; сприяння розвитку і зміцненню сім'ї, поліпшенню соціального благополуччя дітей та сімей з дітьми; сприяння реалізації потенційних можливостей розвитку дітей з обмеженням життєдіяльності чи особливими освітніми потребами.

У центрі створено 3 відділення для дітей та сімей з дітьми: відділення термінового влаштування дітей, розраховане на 30 місць; відділення для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, розраховане на 30 місць; відділення «Служба раннього втручання», розраховане на супровід 10 – 12 отримувачів послуг на день.

Протягом року у стаціонарних відділеннях закладу отримало допомогу 80 дітей: у відділенні термінового влаштування - 49 дітей, у відділенні для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, – 31 дитини. У 2023 році до цих двох відділень для дітей було влаштовано 20 дітей, з них: до відділення для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - 2; до відділення термінового влаштування – 18 дітей. Із загальної кількості влаштованих дітей 5 дітей мають статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, та 15 діти, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Протягом 2023 року вибуло з двох стаціонарних відділень 26 дітей. Завдяки проведеній роботі 14 дітей (54 % із загальної кількості влаштованих дітей) вдалося влаштувати із закладу до сімейних форм виховання: 9 дітей влаштовано під опіку, 5 дітей – до дитячих будинків сімейного типу, 6 дітей повернуто до батьків. Ще 6 дітей було влаштовано до державних закладів, ПТУ.

У 2023 році проводилася робота щодо соціально-правового захисту вихованців закладу: 11 дітей – отримали ID-картку громадянина України; 9 дітей – отримали реєстраційні номери облікових карток платників податків; 5 дітям – укладено договори на відкриття поточних рахунків в національній валюті та на їх обслуговування; 2 дітям – оформлено право на спадщину. Юрисконсульт у якості третьої особи брав участь у судових засіданнях: позбавлення батьківських прав – 6; стягнення аліментів – 6 засідань.

На кінець звітнього періоду у Центрі перебувало 45 дітей шкільного віку, які здобували освіту в КЗО СШ № 78, 53, 33, 69, 129, 24 дитини на період евакуації були тимчасово зараховані до Домбоківської спеціальної школи I-II ступенів Закарпатської обласної ради на підставі висновків інклюзивно-ресурсного центру Мукачівського району.

Усі вихованці закладу отримують медичні послуги у сімейного лікаря КНП «ЦПМСД Великолучківської територіальної громади» й перебувають під постійним наглядом медичної сестри закладу. Під наглядом лікаря перебувають два вихованця – інваліди дитинства. З початку перебування усі діти мають змогу, за потреби, отримувати лікування в Мукачівській лікарні Святого Мартіна та сучасній приватній стоматологічній клініці Павла Балеги. У жовтні 2023 року фахівцями міжнародної медичної організації «Фріда» спільно з фахівцями Київського інституту серця МОЗ України діти були обстежені на профільні захворювання, отримали рекомендації щодо профілактичних заходів.

Продовжувалася співпраця з громадськими та волонтерськими організаціями щодо забезпечення змістовного дозвілля дітей: постійно влаштовуються культурно-розважальні заходи, під час яких діти відвідують пам'ятки історії та культури Закарпаття; проводяться туристичні походи в гори; перегляди дитячих вистав в театрах Ужгорода та Мукачева; виїзди до літніх наметових містечок; впроваджено кулінарні майстер-класи, працюють гуртки з майстрування, розпису, малювання; проводяться футбольні матчі.

З 01.06.2021 у закладі функціонує «Служба раннього втручання», яка надає комплекс послуг сім'ям з метою підвищення спроможності забезпечити належний догляд та виховання дитини з особливими потребами. У відділенні організована система психологічної, соціальної, медичної і педагогічної допомоги сім'ям, які виховують дітей із порушеннями розвитку або ризиком їх появи. Забезпечено функціонування мультидисциплінарної команди раннього втручання (психолог, невролог, фахівець з фізичної реабілітації, вчитель-логопед, вчитель-дефектолог).

За 2023 рік у відділенні отримали послуги 66 сімей, де виховується 68 дітей, серед них, зокрема, 13 дітей з інваїдністю, 14 сімей з числа ВПО. Направлення на отримання послуг у відділенні від медичних установ та закладів отримали 4 родини; самозвернення – 62 родини. З 46 дітьми до зарахування у відділення вже проводилась корекційна робота, але кінцевих позитивних результатів не вдалося досягти, тому батьки звернулися за подальшою допомогою.

Усі 68 дітей були зі встановленим діагнозом відповідних груп: спадкові хвороби та вроджені аномалії – 9 дітей; окремі стани, які виникли в перинатальному періоді – 7 дітей; наслідок перенесеного інфекційного захворювання, травми – 7 дітей; хвороби опорно-руховного апарату – 2 дитини; хвороби нервової системи – 15 дітей; психічні розлади і розлади поведінки, мовленеві порушення – 23 дитини; «Хромосомна хвороба» – 5 дітей.

Впродовж року проведено 525 зустрічей з психологом, 368 зустрічей з вчителем-логопедом, 273 зустрічі з вчителем-дефектологом, 331 зустріч з фахівцем з фізичної реабілітації, а також 334 консультації провела лікар-невролог. Загальна кількість зустрічей за звітний період становить 1831.

Упродовж 2023 року 25 сімей досягли позитивного результату у поставлених цілях індивідуального плану та побачили значну динаміку у розвитку. 14 родин були направлені до інклюзивно-ресурсного центру з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної освіти, в тому числі у спеціалізованих дитячих садочках. З них 13 отримали висновок інклюзивно-ресурсного центру та мають затверджений рівень розвитку, що дало змогу 7 дітей влаштувати до дитячих садків згідно рівню розвитку.

У 2023 році вжито заходів щодо забезпечення та розвитку матеріально-технічної бази Центру, покращення технічного стану будівлі закладу, а саме бюджетним коштом виконано: поточний ремонт приміщень служби раннього втручання з облаштуванням кабінетів профільних спеціалістів, заміною вікон, міжкімнатних дверей та встановленням вхідних дверей, оздобленням внутрішніх поверхонь металопластиковими простінками, кахлем, облаштуванням підвісної стелі, заміною сантехніки, встановленням кондиціонерів, завершальні будівельні роботи підвального приміщення, сходинок та приміщень, які постраждали внаслідок аварійної ситуації, з заміною аварійних комунікацій та інженерних мереж; встановлення електричного обладнання, технічне обслуговування та утримання в належному стані внутрішніх мереж електропостачання; поточний ремонт і технічне обслуговування протипожежного обладнання; заміна вікон на металопластикові в 3, 4 групах, поточний ремонт віконних отворів, віконних укосів та монтаж над вікнами металевих захисних козирків; облаштування загальної систем кондиціонування повітря у відремонтованих приміщеннях СРВ; заміна м'яких меблів (диванів) в чотирьох дитячих групах.

За допомогою благодійників було здійснено придбання: повного комплекту обладнання для створення темної сенсорної кімнати для дітей з особливими потребами; мультимедійного обладнання для навчання та реабілітації, та облаштування інтерактивного куточку в СРВ; комплекту шаф для облаштування кімнат для роздягання та зберігання особистих речей вихованців у 4 групах; електротоварів.; 2 генераторів; іграшок.; окулярів для зору.; меблів (дивани, стелаж, полиці, столи).; вікон металопластикових; бактеріцидних рециркуляторів.; безкаркасних крісел-груш; пісочниці для сухого та кінетичного піску; наборів кінетичного піску; настільних лампи; портативного зарядного пристрою; взуття.

Комунальний заклад соціального захисту **«Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми»**

Метою діяльності Центру є забезпечення прав дітей на виховання в сім'ї або умовах, наближених до сімейних, прав дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, на захист і допомогу з боку держави; запобігання соціальному сирітству; сприяння розвитку і зміцненню сім'ї, поліпшенню соціального благополуччя дітей та сімей з дітьми.

На базі Центру функціонує два відділення: відділення термінового влаштування дітей, розраховане на 35 місць; відділення «Служба підтримки сім'ї», розраховане до 10 отримувачів послуг на день.

Протягом 2023 року у відділенні термінового влаштування отримало допомогу 65 дітей, із них: 42 дівчини та 38 хлопців. У 2023 році до відділення влаштовано 30 дітей, із них: 17 - дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 13 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Завдяки тісній співпраці з управлінням – службою у справах дітей Дніпровської міської ради, управліннями-службами у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради продовжилася робота щодо влаштування дітей до сімейних форм виховання. За звітний період із закладу вибуло 30 вихованців, з них до сімейних форм виховання 21 дитина (70 %), а саме: усиновлення – 2 дитини, опіка – 7 дітей, прийомна сім'я – 4 дитини, дитячий будинок сімейного типу - 6 дітей, повернені до біологічної сім'ї – 2 дитини. Ще 5 дітей влаштовані до професійних навчальних закладів м. Дніпра, та 4 дитини переведено до КЗСЗ «ЦСПДС «Довіра» ДМР, де перебувають їх брати, з метою об'єднання дітей з багатодітною сім'єю.

З метою реалізації права дитини на отримання освіти в 2022-2023 навчальному році під час перебування дітей в евакуації були створені умови для навчання дітей в онлайн режимі на базі Дніпровської гімназії № 14 ДМР. Волонтерами Закарпаття були подаровані дітям планшети та б/у ноутбуки, діти мали можливість отримувати дистанційне навчання. З 1 вересня 2023 року всі діти шкільного віку зараховані на навчання до Великоберезнянської загальноосвітньої санаторної школи – інтернату I-III ступенів Закарпатської обласної ради, діти мають можливість навчатись в режимі офлайн, що позитивно впливає на їх освітній рівень.

Активно працює у центрі відділення «Служба підтримки сім'ї», призначене для надання комплексної соціальної допомоги і підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, спрямованої на збереження сім'ї, запобігання вилученню дітей із сімей, збільшення батьківського виховного потенціалу. Протягом 2023 року послугами охоплено 63 сім'ї, де виховується 107 дітей, зокрема, 25 сімей ВПО, де виховується 32 дитини. У ході роботи сім'ям надано наступні послуги: соціальна адаптація, інтеграція та реінтеграція в суспільство - 76; консультації -- 68; психологічна, логопедична реабілітація - 69; представництво інтересів сім'ї в суді - 2, логопедична та психодіагностика - 93. Загалом за 2023 рік відвідувачам відділення надано 2020 індивідуальних послуг.: 92 соціально-педагогічних; 1060 психологічних; 810 логопедичних; 68 консультаційних, а також 411 групових послуг: 130 соціально-педагогічних; 185 психологічних; 96 логопедичних. Протягом року з кожною родиною індивідуально працювала мультидисциплінарна команда (психолог, логопед, фахівці із соціальної роботи). І як результат 29 сім'ями була отримана кваліфікована допомога та підтримка, у зв'язку з досягненням позитивного результату вони були відраховані із закладу, 19 сім'ям продовжено термін надання послуг тощо.

Протягом 2023 року проведено ряд заходів щодо благоустрою закладу: закуплено будівельні матеріали (фарби, шпаклівка), інвентар (пензли різних розмірів для фарбування, граблі, мітли) та обладнання (змішувачі) для

проведення ремонтних робіт господарським способом, а саме: косметичний ремонт старшої та середньої ігрової; заміна змішувачів у хлопчачій вбиральні; встановленні захисні ролети на вікна; пошпакльовано та пофарбовано огорожу закладу, проведено ремонт воріт, та їх пофарбовано; пофарбовано дитячі гойдалки, альтанку, бордюри, лавки; у весінньо - літній період висаджувалися кущі, квіти, систематично проводився покіс трави.

У жовтні 2023 року від БО «Благодійний Фонд «Центр взаємодопомоги Спасемо Україну» отримано кошти у сумі 914250,00 грн., на які закуплено комп'ютерне обладнання: комплекти комп'ютерної техніки – 10 штук, багатофункціональний пристрій – 5 штук, ноутбук – 15 штук.

Комунальний заклад соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Барвінок»

Для соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема дітей, які проживають у сім'ях, де батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків, самовільно залишили місце проживання; постраждали від домашнього насильства чи жорстокого поводження з ними, вилучені із середовища, в якому існувала загроза їх життю і здоров'ю, знайдені, підкинуті; дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від народження до 18 років, для надання їм комплексних соціальних послуг у місті функціонує даний центр.

Протягом 2021 року соціальну допомогу у центрі отримало 46 дітей: 29 хлопчиків та 17 дівчат.

Не дивлячись на перебування дітей в евакуації та суттєву віддаленість закладу від м. Дніпра, протягом 2023 року до закладу було влаштовано 11 дітей нашого міста: 4 дитини, які перебувають у складних життєвих обставинах, 4 дитини-сироти та 3 дитини, які позбавлені батьківського піклування.

Робота закладу направлена на сприяння розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тісну взаємодію з управліннями-службами у справах дітей адміністрацій районів Дніпровської міської ради у пошуках дітям цієї категорії сімей, тому протягом 2023 року 8 дітей було влаштовано: під опіку — 7 (із них 2 малюків віком до 3-х років); усиновлено — 1 дитину. Крім того, 4 дитини – повернуто у біологічні родини, тобто із 14 дітей, які вибули протягом року, 12 дітей влаштовано до сімейних форм виховання (85,7 % кількості усіх влаштованих дітей). Ще 2 дітей були влаштовані до навчального закладу, на повне державне утримання, після закінчення 9-го класу.

На час евакуації дітей організовано дистанційне навчання вихованців на базі КЗО СЗШ № 86. Діти забезпечені усім необхідним для проведення уроків, виконання домашнього завдання.

Протягом року дітям організовано цікаве дозвілля, а саме: організовано багато екскурсій та розважальних заходів по м. Мукачево та м. Ужгород. Дітей залучали неодноразово до походів в гори, а також мали змогу покорити найвищу гору Карпат-Говерлу. На території закладу, де перебувають наразі діти, є

спортивний майданчик, футбольне та волейбольне поле, турніки, гойдалки та необхідний спортивний інвентар. Завдяки цьому діти багато часу проводять на свіжому повітрі та фізично розвиваються і залучаються до спортивних змагань.

Управління разом із адміністрацією закладів приділяє увагу поліпшенню матеріально-технічної бази центрів. У 2023 році був проведений поточний ремонт обладнання на котельній закладу, частково замінено труби водопостачальної системи, замінено два вікна. За кошти спонсорської допомоги зроблено ремонт в групі для малюків.

Комунальний заклад соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Мамине щастя» Дніпровської міської ради

Метою діяльності Центру є проведення соціальної роботи, спрямованої на профілактику соціального сирітства з вагітними жінками, особами, які перебувають у СЖО, надання комплексу послуг особам, які перебувають у СЖО, з метою підвищення спроможності жінок забезпечити належний догляд та виховання дітей, попередження розлучення дітей з батьками; забезпечення права дітей на виховання в сім'ї, прав осіб, які перебувають у СЖО, на захист і допомогу з боку держави; запобігання соціальному сирітству; поліпшення соціального благополуччя осіб, які перебувають у СЖО; організація забезпечення місцем безпечного тимчасового цілодобового перебування жінок з дітьми, які зазнали домашнього насильства, постраждалих осіб.

На базі закладу створено 2 відділення: відділення для матерів з дітьми, яке розраховане на проживання одночасно 13 сімей/40 осіб; відділення для жінок, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, яке розраховане на утримання 10 жінок.

Протягом 2023 року в Центрі перебувало 84 особи, серед яких, зокрема 10 матерів та 15 дітей, які перебували в складних життєвих обставинах, 21 жінка та 19 дітей, що зазнали домашнього насильства, 9 жінок та 10 дітей з числа ВПО.

Всім отримувачам послуг відповідно до їх потреб було надано соціальні послуги та необхідну комплексну допомогу: організовано медичне обстеження 38 жінок та 44 дитини; 21 матері з дітьми було відновлено необхідні документи та оформлено нові, у тому числі, паспорт, ідентифікаційний номер, свідоцтво про народження дитини, свідоцтво про шлюб, оформлено (переоформлено) доступні види державної соціальної допомоги для сімей з дітьми, документи щодо житла, реєстрації тощо; 8 жінкам та 10 їх дітям була оформлена довідка переселенця з числа внутрішньо-переміщених осіб; 5 жінок влаштовано на офіційну роботу; видано всім отримувачам послуг продукти харчування для самостійного приготування їжі, забезпечено необхідним одягом, взуттям, засобами гігієни; - усім жінкам надавалася допомога з налагодження стосунків з родиною та соціальним оточенням, в результаті чого наразі 10 осіб поліпшили свої родинні стосунки.

За результатами проведеної соціальної роботи в 2023 році 20 матерів з дітьми та 8 жінок та 11 родин внутрішньо переміщених осіб вибуло із закладу,

більшість з них успішно влаштувались в громаді. В результаті проведеної роботи жінкам та їх дітям поліпшено психоемоційний стан, навчено будувати взаємини з найближчим оточенням, оформлено належні соціальні виплати, перенаправленні до медичних закладів міста з метою комплексного обстеження та лікування дітей тощо. Постійно проводилась комплексна психолого-педагогічна робота, спрямована на підвищення рівня виховного потенціалу матерів, розкриття внутрішніх ресурсів, профілактику залежностей. На сьогодні в Центрі в I відділенні мешкає 6 жінок та 8 дітей.

Протягом року в роботі закладу значна увага приділялася жінкам з дітьми, з числа внутрішньо переміщених осіб. 6 жінок та 8 малолітніх дітей, отримали від команди фахівців закладу своєчасну, якісну та професійну допомогу різних соціальних напрямків. Всі отримувачі послуг з числа евакуйованих з інших територій країни, які перебували протягом цього року в закладі, стабілізували психоемоційний стан родини, налагодили взаємовідносини з рідними, соціальним оточенням, розширили коло спілкування, оформили статус внутрішньо переміщеної особи, отримали допомогу від ООН та Червоного Хреста.

Команда фахівців закладу проводила низку заходів щодо організації змістовного дозвілля серед матерів з дітьми з нагоди Дня Святого Миколая, Новорічних та різдвяних свят, Дня матері, Дня сім'ї, Дня захисту дітей, Дня Незалежності тощо. Також матері, протягом року регулярно працювали у психологічній студії «Коло довіри» та терапевтичної групи «ПЛПЧ о ПЛПЧ». Щотижня діти залучались до індивідуального та групового ігрового практикуму «Граймо разом», де вони малу змогу розкрити свій внутрішній творчий потенціал.

Упродовж 2023 року за підтримки департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради з метою покращення умов перебування жінок з дітьми було проведено поточний ремонт приміщень відділення для жінок з дітьми. В житлових блоках повністю замінено сантехніку, оновлено кахельне покриття в їдальні, кухні, санвузлах, встановлена система вентиляції, замінено вікна на більш теплі та енергозберігаючі, здійснено заміну підлоги. Загальна сума всіх видів ремонтних робіт склала близько 7 млн. грн.

Також здійснено заходи щодо зміцнення матеріально технічної бази центру. Замінено меблі в їдальні (столи, стільці), оновлено аксесуари для ванних кімнат, придбано нові комоди для речей, замінено ліжка для дорослих. В усі житлові кімнати придбано повний комплект м'якого інвентарю. Ігрова кімната поповнилась новими дитячими меблями. Для самих маленьких отримувачів послуг – сучасні стільці для приймання їжі.

Дніпровський міський центр соціальних служб

Метою роботи Дніпровського міського центру соціальних служб є проведення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, і надання їм соціальних послуг.

Відповідно до рішення Дніпровської міської ради від 24.05.2023 № 81/37

«Про реорганізацію Комунального закладу «Дніпровський міський центр денного перебування для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді» Дніпровської міської ради шляхом приєднання до Дніпровського міського центру соціальних служб» з 01.08.2023 Центру додані нові повноваження – надання послуг соціальної адаптації для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, для цього при Центрі створено службу «Денний центр соціальної адаптації дітей та молоді».

Протягом 2023 року Центром охоплено соціальними послугами 9557 сім'ї/особи, у яких 11 364 дорослих осіб та виховується 6597 дітей, у тому числі 2 864 внутрішньо переміщених осіб.

Здійснено соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування: 75 прийомних сімей, у яких виховуються 115 дітей; 14 ДБСТ, у яких виховуються 109 дітей; 301 сім'ї опікунів/піклувальників, у яких виховується 418 дітей.

Всього охоплено послугами соціального супроводу: 875 сімей/осіб, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, 422 сім'ї/особи, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Також надані послуги: консультування – 2808, соціальна профілактика – 292, екстрене (кризове) втручання – 1502, інформування – 4961, соціальна адаптація - 25. В результаті наданих послуг отримали психологічну допомогу 1 387 осіб/сімей, юридичну допомогу – 87 осіб/сімей, працевлаштована 21 особа, організовано необхідне лікування – 21 особа, вирішено житлово-побутові проблеми – 58 осіб, налагоджено зв'язки між членами родини – 626 осіб, отримання/відновлення реєстрації – 40 осіб, сприяння в оформленні/відновленні документів – 545 осіб.

Протягом року здійснено оцінювання потреб 3 276 сімей/осіб, за результатами яких підготовлена 681 пропозиція та подана до органів соціального захисту для прийняття відповідного рішення, згідно яких прийнято рішення про надання соціальних послуг. Здійснено 7 142 виходи в родини. В результаті проведеної роботи у 101 сім'ї/особи подолано складні життєві обставини, у 425 сімей/осіб мінімізовано складні життєві обставини.

Велика увага приділяється роботі з внутрішньо переміщеними особами. Протягом року охоплено соціальними послугами 568 сімей, 213 осіб охоплені різноманітними розважальними та тематичними заходами, 675 осіб отримали гуманітарну допомогу. У коворкінг-центрі, який працює з метою прискорення соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб, забезпечено роботу мультимедійного простору. Протягом року коворкінг-центр відвідали 226 дорослих та 82 дітей, з яких 136 внутрішньо переміщених осіб, проведено 14 навчальних та розважальних заходів.

Протягом звітного року охоплено соціальними послугами 147 осіб віком від 18 років до 35 років та 13 осіб віком до 18 років, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Одним із пріоритетних напрямків роботи Центру є надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які постраждали від домашнього насильства.

До «Спеціалізованої служби первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або

насильства за ознакою статі» звернулося за психологічною допомогою 304 особи. Протягом року надано 4724 послуги інформування, 555 послуг консультування, 16 – кризове та екстрене втручання, 114 – соціальної профілактики.

При Центрі працює мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, за підтримки фонду ООН у галузі народонаселення функціонує додатково ще 3 такі мобільні бригади. Протягом 2023 року мобільними бригадами відпрацьовано 2115 повідомлень. Здійснено 2492 виїздів мобільних бригад; консультування – 834 особам; кризового та екстреного втручання – 1310 особам. Здійснено кризове втручання та терміново заселено до КЗСЗ «Центр соціальної підтримки дітей і сімей «Мамине щастя» ДМР 31 особу.

Фахівцями служби «Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (з кризовою кімнатою)» протягом року надано соціальні послуги: інформування – 1125 особам, консультування – 340 особам, кризового та екстреного втручання – 8 особам. Протягом року надано притулок у «кризовій кімнаті» 59 особам, з яких 30 - діти.

З 01.08.2023 соціальними послугами служби «Денний центр соціальної адаптації дітей та молоді» охоплено 44 сім'ї, в яких виховується 81 дитина, 32 з яких мають ВІЛ - позитивний статус. Всього послуги служби отримують 32 сім'ї, з них: послугу соціальної адаптації – 25 сімей, в них 51 дитина, послугу соціальної профілактики – 6 сімей, в них 11 дітей, консультування – 1 сім'я, в ній 1 дитина. Протягом звітного періоду сім'ям надано 304 індивідуальні та групові консультації. Проведено 2 вуличні соціальні акції «Бережіть себе», охоплено 470 осіб. У рамках співпраці з UNFPA (Фонд ООН у галузі народонаселення) та БО «Здоров'я жінки і планування сім'ї» працівниками Центру проведено 364 добровільних консультувань та тестувань на ВІЛ.

У рамках співпраці з БО «Надія і житло для дітей протягом року у приміщеннях Центру працювали 4 локації «Служби підтримки сімей з дітьми раннього та молодшого віку», на яких 1355 дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, з яких 689 дітей із родин внутрішньо переміщених осіб, отримали послуги логопедів, психологів, арт-терапевтів та фахівця із фізичного розвитку.

У травні-червні 2023 року Центром проведено навчання для 92 прийомних батьків та батьків-вихователів з метою підвищення їх виховного потенціалу.

У 2023 році фахівцями Центру здійснено перевірку цільового використання державної допомоги при народженні дитини у 1597 сім'ях.

Протягом року до Центру надійшло 41 повідомлення про жінок, у яких є ризик відмови або які виявили намір відмовитись від новонародженої дитини. З даними жінками проведена відповідна соціальна та психологічна робота, в результаті 6 з них все ж відмовились від дитини, 34 залишили собі новонароджену дитину, 1 породіллю влаштовано до КЗСЗ «Центр підтримки дітей та сімей «Мамине щастя» ДМР.

На кінець 2023 року у загальноосвітніх закладах міста працювало

асистентами дитини 9 осіб, які працевлаштовані соціальними робітниками до Центру. Протягом звітного періоду 11 асистентів дитини пройшли навчання, 3 виявили бажання працевлаштуватися з початку 2024 року.

Протягом 2023 року проведено тренінговий курс «Батьківство в радість» для 3 груп отримувачів послуг, проведено по 11 занять для кожної групи, взяли участь 43 особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, 13 осіб з числа опікунів та прийомних батьків.

Протягом року для отримувачів послуг Центру проведено 414 вуличні акції, в яких взяли участь 8477 осіб; 107 навчальних, розважальних та тематичних заходів, в яких взяли участь 3039 осіб.

У Центрі продовжує функціонувати «Телефон довіри», Протягом 2023 року на «телефон довіри» Дніпровського міського центру соціальних служб за психологічною допомогою звернулася – 441 особа.

6. Основні завдання в роботі управління-служби у справах дітей департаменту соціальної політики Дніпровської міської ради на 2024 рік:

- забезпечення проведення роботи щодо реалізації права кожної дитини, яка залишилась без батьківської опіки, на виховання у сім'ї;
- посилення роботи по своєчасному виявленню дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, або щодо яких виникла загроза їх життю та здоров'ю;
- проведення роботи щодо попередження вилучення дитини з біологічної родини;
- відвідування дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, за місцем їх проживання, навчання з метою контролю за умовами їх виховання та проживання, вжиття заходів для соціального захисту цих дітей,
- активізація роботи з сім'ями з дітьми, які входять до групи ризику опинитися в складних життєвих обставинах;
- посилення взаємодії з питань запобігання скоєння домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
- координація роботи щодо створення/функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та влаштування до них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- координація роботи щодо створення/функціонування патронатних сімей та влаштування до них дітей;
- продовження роботи з партнерськими організаціями щодо впровадження наставництва над дітьми, які проживають у закладах соціального захисту дітей;
- здійснення контролю за станом утримання та виховання дітей, які проживають у сім'ях опікунів, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та сім'ях, де батьки не виконують батьківських обов'язків та у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- продовження роботи з упровадження сімейно – орієнтованих послуг у рамках реалізації Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017 – 2026 роки;

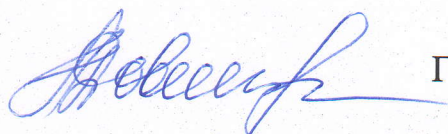
- проведення аналізу рівня охоплення дітей та сімей соціальними послугами, залучення до їх надавання надавачів недержавного сектору,
- запобігання дитячій бездоглядності;
- соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій на території України;
- надання допомоги внутрішньо переміщеним особам/ сім'ям з дітьми (надання тимчасового притулку, охоплення відповідними соціальними послугами, надання гуманітарної допомоги тощо);
- ведення державної статистики щодо дітей.

Начальник управління

Ганна ДОВГОТЬКО

- проведення аналізу рівня охоплення дітей та сімей соціальними послугами, залучення до їх надавання надавачів недержавного сектору,
- запобігання дитячій бездоглядності;
- соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій на території України;
- надання допомоги внутрішньо переміщеним особам/ сім'ям з дітьми (надання тимчасового притулку, охоплення відповідними соціальними послугами, надання гуманітарної допомоги тощо);
- ведення державної статистики щодо дітей.

Начальник управління

Ганна ДОВГОТЬКО